

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jakub R e n n e r

Comparison of Students' Performance at the Beginning and upon Completion of their Simultaneous Interpretation Training Course

Tato teoreticko-empirická práce si klade za cíl rozšířit dosavadní výzkum o nové skutečnosti v oblasti pracovní paměti tlumočnicka a doložit je na provedeném experimentu, který má zjistit, zda s delší praxí a tlumočnickým výcvikem kapacita pracovní paměti roste a zda existuje vztah mezi kapacitou pracovní paměti a schopností tlumočit prvky modalitě obsažené ve výchozím textu (angličtině). Práce navazuje na diplomovou práci M. Gabzdilové *Pracovní paměť v simultánním tlumočení a její kapacita* a práci Šárky Timarové *Measuring Working Memory in Interpreters*, kterou diplomantka obhájila na Université de Geneve.

Práce je rozdělena do dvanácti kapitol, z nichž dvanáctá kapitola je seznam použité literatury, a obsahuje čtyři přílohy. Po krátkém Úvodu, ve kterém kandidát popisuje cíl a strukturu své diplomové práce, následuje část teoretická, kterou diplomant dělí do čtyř kapitol. Kapitola druhá se zabývá některými aspekty simultánního tlumočení, kapitola třetí je věnována výzkumu paměti a kapitola čtvrtá výzkumu paměti jako neuropsychologické disciplíně. Pátá kapitola je věnována modalitě. Následující kapitoly pak popisují vlastní experiment: v šesté kapitole jsou uvedeny tři hypotézy, jejichž ověření je cílem experimentu, kapitola sedmá velmi podrobně popisuje experiment samotný, osmá kapitola shrnuje a komentuje získané výsledky (včetně statistického hodnocení), kapitola devátá upozorňuje na řadu proměnných a hodnotí jejich vliv na zkoumané hypotézy. Kapitulu desátou tvoří Závěr, kapitola jedenáctá obsahuje Résumé v češtině a Abstract v angličtině.

Za velice zdařilou považuji část teoretickou, ve které diplomant dokázal, že se velmi dobře orientuje v literatuře a velmi důkladně se seznámil s dosavadními výsledky výzkumu v oblasti simultánního tlumočení a paměti. I kapitola pátá věnovaná modalitě a jejímu pojetí v lingvistice velmi dobře a vhodně dotváří teoretický rámec, ve kterém diplomant provádí a vyhodnocuje provedený experiment. Seznam literatury, ze které čerpal, je mimořádně obsažný a beze zbytku pro práci relevantní.

Kapitola šestá tvoří jakýsi přechod od teorie k praxi: diplomant v ní formuluje na základě teoretických znalostí tři hypotézy, které jsou předmětem vlastního experimentu. Ten je připraven i proveden s mimořádnou pečlivostí. Vysoce hodnotím i to, že se diplomant rozhodl provést pilotní projekt, na kterém si navržený projekt ověřil.

V kapitole osmé (str. 89-91) považuji za zajímavou tu část, ve které jsou shrnuty „tendence“ zjištěné při tlumočení jistotní modalitě (epistemic modality). Slovo tendence uvádím úmyslně v uvozovkách, protože právě zde narážíme na jeden z problémů, které doprovázejí většinu diplomových prací v oboru teorie tlumočení. Ostatně i diplomant správně upozorňuje na to, že rozsah analyzovaného materiálu není dostatečný. Podobně nedostatečný je i počet probandů zařazených do experimentu. Zde je však třeba konstatovat, že diplomant udělal maximum pro to, aby získal co největší počet účastníků experimentu, což se mu nepodařilo hlavně z toho důvodu, že experiment probíhal dvoufázově a druhé fáze se účastnilo mnohem méně lidí než fáze první.

Na straně 99, na úvod kapitoly 9.1 si diplomant klade zásadní otázku: závisí převod modalit skutečně na kapacitě pracovní paměti? Diplomant si na tuto otázku odpovídá kladně a uvádí důvody, proč si to myslí. Bylo by zajímavé se k této otázce u obhajoby vrátit, konkrétně pak k tomu, co uvádí diplomant na straně 102, kde tlumočnické strategie a individuální zpracování výchozího textu (input) označuje za faktory velmi abstraktní. Zajímalo by mne, co tím konkrétně myslí.

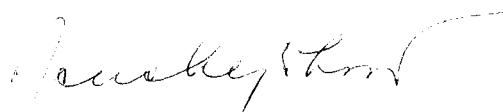
Na stejné straně diplomant upozorňuje na otázku, která vyvstává v souvislosti s tím, že u některých probandů došlo ve druhé fázi experimentu ke snížení kapacity pracovní paměti a sám dochází k závěru, že se nejspíš jedná o jeden ze tří faktorů, popř. jejich kombinaci: únavu, nedostatek koncentrace a neochotu se experimentu vůbec zúčastnit. Podle mého názoru se jedná o faktory, které mohou provázet všechny podobné experimenty a které je třeba při hodnocení výsledků zohlednit.

Ostatně věta v kapitole desáté, str. 104, „Therefore, hypothesis three is true, because there may in fact be a relationship between working memory span and modality interpretation skills“ je docela výmluvným shrnutím všech „nejistot a pochybností“, se kterými se autoři podobných teoreticko-experimentálních prací z oblasti výzkumu tlumočení setkávají. Ocenila bych, kdyby se při obhajobě diplomant pokusil „dovysvětlit“ některé „možné trendy a vztahy mezi pamětí (memory span) a tlumočením modalit“, které uvádí na str. 104 a 105.

Po formální stránce mám k práci několik připomínek. Jakub Renner se rozhodl psát práci v angličtině a měl k tomu své důvody. Bohužel se v práci objevují některé chyby, které by v práci psané v češtině mohly být posuzovány jako zásadní (některé jsou zjevné překlepy: str. 8 I wish to draws, str.101 and so does the participants' skills), v jiných případech se jedná o stylistickou neobratnost např. str.79 After the instructions were stated, str. 65 věta začínající Therefore,... se rozpadá, na stejné straně je podobně nejasná syntax věty začínající In my experiment, objevují se chyby v členech, např. str. 53 in a contrastive English-Czech grammar má být jednoznačně určitý člen, podobných případů nesprávně použitého členu je v práci víc.

Přes výše uvedené výhrady považuji práci Jakuba Rennera za velmi poctivý pokus posunout oblast tlumočnického výzkumu o kousek dál. Doporučuji ji k obhajobě a hodnotím ji stupněm *velmi dobře*. Přeji si, aby mne vlastní průběh obhajoby přesvědčil o tom, že lze uvažovat i o hodnocení *v ý b o r n ě*.

Praha 15. září 2008

PhDr. Jana Rejšková
vedoucí práce